

Guía Docente

Datos Identificativos					2019/20
Asignatura (*)	Planificación e xestión de destinos e produtos turísticos deportivos	Código	615524020		
Titulación	Mestrado Universitario en Planificación e Xestión de Destinos e Produtos Turísticos(plan 2016)				
Descriptorios					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Educación Física e Deportiva				
Coordinación	Blanco Pereira, Eduardo	Correo electrónico	eduardo.blanco.pereira@udc.es		
Profesorado	Blanco Pereira, Eduardo Gomez Varela, Joaquin	Correo electrónico	eduardo.blanco.pereira@udc.es joaquin.gomez.varela@udc.es		
Web					
Descrición xeral	<p>A asignatura Planificación e Gestión de Destino e Productos Turísticos Deportivo presenta o desenvolvemento cada vez máis consolidado de dúas actividades en actual emerxencia como son o turismo e o deporte. Ben sexa o turismo relacionado coa asistencia aos grandes eventos deportivos, o turismo para o de xeito complementario á práctica deportiva, o turismo que ten como complemento o deporte, ou de modo máis específico aquelas formas de turismo na natureza que se insertan no turismo rural, activo ou de aventura, este fenómeno trataráse cun enfoque xeral, pero ao mesmo tempo tratando de facilitar enfoques, competencias e ferramentas para comprender e levar a cabo proxectos integrados no turismo deportivo.</p> <p>Os contidos referidos ao turismo deportivos na natureza pretenden introducir ao coñecemento do conxunto de prácticas deportivas ou de aventura, que ten lugar en espazos naturais e que de maneira singular forma parte do que se coñece no noso país como Turismo Activo; de igual modo aproximan tamén ao coñecemento dos elementos fundamentais que afectan ou interveñen directamente na súa xestión, programación ou intervención directa como axentes promotores do turismo activo. Preséntase, deste xeito, a contextualización dun marco que facilita a súa aparición, desenvolvemento e configuración actual; os tipos de actividades que comprende e os motivos estudados para a participación nas mesmas; estatísticas relacionadas co turismo activo, así como a presenza destes deportes no medio natural; os profesionais e titulacións relacionadas con dirección en intervención cos usuarios ou clientes; as entidades a nivel autonómico e nacional que promocionan estas actividades; así como as normativas autonómicas relacionadas co turismo activo; para finalizar cos elementos de deseño e programación de actividades de turismo deportivo, considerando no seu desenvolvemento o emprego de normas e ferramentas específicas.</p>				

Competencias do título

Código	Competencias do título
A1	CE1 - Que os estudantes coñezan os principios da planificación e a xestión sustentable
A2	CE3 - Aplicar sistemas de calidade e xestión social, ambiental e económica
A3	CE4 - Que os alumnos aprendan as técnicas de dirección de organizacións públicas e de empresas do sector turístico
A4	CE5 - Que os alumnos teñan coñecementos sobre a normativa que regula as actividades turísticas
A5	CE6 - Saber manexar o capital social, entendendo o destino turístico como sistema e relacionar axentes implicados no desenvolvemento do produto turístico
A6	CE8 - Planificar novos destinos e produtos turísticos
A7	CE9 - Remodelar destinos turísticos maduros para adaptalos ás novas esixencias da demanda e ao desenvolvemento sustentable das comunidades receptoras
A8	CE11 - Saber definir proxectos de investigación innovadores que repercutan positivamente no sector
A11	CE2 - Diagnosticar necesidades e oportunidades e identificar as potencialidades e ameazas do turismo para o desenvolvemento integral das sociedades receptoras
A12	CE7 - Capacidade para interpretar os cambios sociais e como afectan as innovacións nos produtos e ao comportamento do consumidor

B1	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 - Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B4	CB9 - Que los estudiantes sepan comunicar sus conclusiones y los conocimientos y razones últimas que las sustentan a públicos especializados y no especializados de un modo claro y sin ambigüedades
B7	CG2 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida
B8	CG3 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseada no coñecemento e orientadas ao ben común
B9	CG4 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
B10	CG5 - Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C1	CT1 - Resolver problemas de forma efectiva
C3	CT3 - Trabajar de forma autónoma con iniciativa
C4	CT4 - Traballar de forma colaborativa
C5	CT5 - Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional
C6	CT6 - Capacidade para interpretar, seleccionar e valorar conceptos adquiridos noutras disciplinas do ámbito turístico
C8	CT8 - Comunicar por escrito e oralmente os coñecementos procedentes da linguaxe científica
C9	CT9 - Capacidade para resolver problemas con iniciativa, toma de decisións, creatividade, razonamiento crítico e de comunicar e transmitir coñecementos habilidades e destrezas

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
Analizar as relacións entre o Sistema Deportivo e o Sistema Turístico	AP1 AP4 AM3	BM1 BM3 BM10	
Elaborar unha visión global sobre o escenario de desenvolvemento das actividades correspondentes ao turismo deportivo, activo e de aventura	AP4 AM3	BM1 BM3 BM4 BM8	CM3 CM4 CM8
Deseñar proxectos de actividades turísticas deportivas e de aventura, atendendo ás características do contexto no que levarán a cabo e considerando criterios de calidade, seguridade e sustentabilidade	AP1 AP2 AP3 AP4 AP5 AP6 AP7 AI1 AM2 AM3	BM2 BM7 BM9	CM1 CM3 CM4 CM5 CM6 CM9

Contidos	
Temas	Subtemas

Presentación da materia	<p>0.1. Datos descritivos</p> <p>0.2. Profesorado</p> <p>0.3. Programa xeral da materia</p> <p>0.4. Recursos</p> <p>0.5. Avaliación</p>
TEMA I: INTRODUCCIÓN O ESTUDO DO TURISMO DEPORTIVO. Conceptualización y Modalidades.	<p>1.1. Estructura del Sistema Deportivo</p> <p>1.2. Relación con el Sistema de Turismo</p> <p>1.3. Conceptualización del turismo deportivo</p> <p>1.4. Modalidades del Turismo Deportivo</p>
TEMA II: TURISMO ACTIVO, TURISMO DEPORTIVO EN CONTORNAS NATURAIS E TURISMO DE AVENTURA	<p>2.1. Conceptualización: Turismo activo, turismo deportivo na natureza e turismo de aventura</p> <p>2.2. Contextualización do desenvolvemento do turismo activo e a súa relación coa actividade física e o deporte nas contornas naturais</p> <p>2.3. Actividades do turismo activo: dos deportes tradicionais aos novos deportes e actividades físicas</p> <p>2.4. Entidades e profesionais na promoción do turismo activo</p> <p>2.5. Lexislación e normativas no desenvolvemento do turismo activo en España</p>
TEMA III: DISEÑO DE ACTIVIDADES DE TURISMO DEPORTIVO, TURISMO ACTIVO E DE AVENTURA	<p>3.1. Elementos básicos no deseño de Actividades de Turismo Activo (ATA)</p> <p>3.2. Normas de calidade como referencia no deseño e desenvolvemento de ATA</p> <p>3.3. Caso Práctico I: Deseño de rutas de sendeirismo</p> <p>3.4. Caso Práctico II: Deseño de actividades de turismo activo. Surfing.</p> <p>3.5. Xestión do Risco e Sustentabilidade nas ATA</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	A8	1	0	1
Sesión maxistral	A1 A11 A2 A4 A12 A6 A7 B2 B3 B10 C1 C3 C4 C6	14	30	44
Prácticas a través de TIC	C1 C3 C4 C8	2	4	6
Solución de problemas	B8 B7 C1 C3 C5 C4 C6 C8 C9	4	8	12
Traballos tutelados	A11 A2 A6 A7 B2 C1 C3 C4	6	0	6
Atención personalizada		6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Presentación da materia e dos profesores aos alumnos participantes
Sesión maxistral	A sesión maxistral comprenderá exposicións por parte do profesorado e dos estudantes acerca de tópicos, estudo de casos e contidos específicos. A participación nas sesións maxistráis conlevará a intervención e elaboración de resúmenes, mapas conceptuais e presentacións acerca do coñecemento tratado en cada una delas, co gallo de establecer un aprendizaxe significativo sobre o ámbito do turismo deportivo.
Prácticas a través de TIC	Realización por parte dos alumnos das tarefas, test ou formularios dispostos en moodle, google form, office 365 sobre os contidos traballados nas sesións presenciais
Solución de problemas	Formulación dun contexto sociodemográfico determinado sobre o que haberá que realizar unha análise, diagnóstico e proposta de produto de turismo deportivo

Traballos tutelados	Elaboración dun proxecto de intervención a través de programa ou actividade de turismo deportivo
---------------------	--

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Solución de problemas	Profesor Eduardo Blanco: Atención persoal por correo electrónico.
Prácticas a través de TIC	Profesor Joaquín F. Gómez Varela: Atención persoal por correo electrónico, tutorías presenciais ou on-line vía Skype
Traballos tutelados	En función das súas posibilidades de asistencia e participación acordarase, por escrito, cos estudantes de dedicación a tempo parcial, un modelo alternativo das diferentes actividades de desenvolvemento e avaliación dos diferentes temas e apartados de avaliación, atendendo a un plantexamento de horas de dedicación equivalente aos estudantes de matrícula a tempo completo.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	A1 A11 A2 A4 A12 A6 A7 B2 B3 B10 C1 C3 C4 C6	A participación nas diferentes sesións presenciais computará polo 40% do valor final da materia. En caso dos alumnos a distancia substituirase por un traballo equivalente en canto a adicación e competencias a desenvolver	40
Prácticas a través de TIC	C1 C3 C4 C8	Plantexaránse diferentes tipos de tarefas, test, formularios, etc, utilizando as plataformas moodle, microsoft 365 ou google, sobre os diferentes contidos do módulo.	20
Traballos tutelados	A11 A2 A6 A7 B2 C1 C3 C4	Consistirá na realización dun traballo titelados sobre unha proposta relacionada cos contidos tratados e as competencias a alcanzar, a convir entre o profesor e os/as estudantes.	40

Observacións avaliación

- Enténdese por participación nas actividades desenvolvidas nas sesións maxistras, e ao desenvolvemento en prazo e forma das tarefas que se prantexen en relación ós contidos relacionados coas sesións. No caso da opción presencial, o non cumprimento do 70% da asistencia pode implicar a non superación da asignatura, constando o estudante como "Non Presentado" na calificación final. Dita falta de participación pode inhabilitar igualmente para a superación da asignatura na segunda oportunidade ou sucesivas convocatorias, ata que esta se cumpla.

- Os estudantes da modalidade on-line disporán dunha documentación, referencias e tarifas equivalentes ao traballo levado a cabo polos estudantes presenciais, de xeito que o apartado de participación sexa igualmente computable a efectos de avaliación das sesións maxistras. nos apartados de prácticas a través de TIC e Traballo tutelado o desenvolvemento será a todos os efectos similar entre os dous grupos.

- A elaboración dos traballos tutelados que atendan ao deseño e/ou desenvolvemento dun proxecto de turismo deportivo, terá como referencia as pautas desenvolvidas no discorrir da propia asignatura, e ademais as seguintes normas nos casos nos que sexa pertinente:

UNE-ISO 21500

UNE-ISO 21101

UNE-ISO/TR 21102 IN

UNE-ISO 21103

Considerarásese igualmente as normativas referidas ás empresas de turismo activo que correspondan, atendendo á comunidade autónoma o entorno administrativo no que se leve a cabo.

A calificación dos traballos distribuirásese de maneira xeral, e sen prexudicio de unha maior precisión en función do traballo, en relación aos seguintes elementos e criterios:

Contextualización e fundamentación: 30%

Plantexamento e desenvolvemento (Inclusión e aplicación dos diferentes elementos e ferramentas adquiridas na materia): 60%

Aspectos formais (Normas APA, 6ª) e estruturais: 10%

Atendendo igualmente á normativa da UDC, calquer traballo que na súa totalidade ou en parte conteña contidos copiados de outros traballos publicados ou non publicados, de internet, etc. será considerado como suspenso.

En concordancia cos plantexamentos de sustentabilidade que está a promover a Universidade da Coruña, na medida do posible seguirásese as seguintes pautas:

1.- A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia:

1.1. Solicitarásese en formato virtual e/ou soporte informático

1.2. Realizarásese a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos

1.3. De se realizar en papel:

- Non se empregarán plásticos.

- Realizarásese impresións a dobre cara.

- Empregarásese papel reciclado.

- Evitarásese a impresión de borradores.

2.- Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural

3.- Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais

Bibliografía básica

- Referencias: AENOR. (2010). Norma UNE-ISO 31000:2010, Gestión del Riesgo. Principios y Directrices. In (Vol. UNE-ISO 31000:2010). Madrid: AENOR. AENOR. (2015a). Norma UNE-ISO 21101:2015 Turismo activo. Sistema de gestión de la seguridad. Requisitos. In (Vol. UNE-ISO 21101: 2015). Madrid: AENOR. AENOR. (2015b). Norma UNE-ISO 21103: 2015, Turismo Activo. Información para los participantes. In (Vol. UNE-ISO 21103: 2015). Madrid: AENOR. Arroyo, S. (2012). Montaña segura: Consejos sobre prevención y autosocorro (1ª ed.): Desnivel. Aspas, J. M. (2000). Los deportes de aventura. Consideraciones jurídicas sobre el turismo activo (Vol. 7). Zaragoza: Prames. Avellanas, M. L. (2009). Atención al Accidentado en el medio natural. Guía de urgencias: Edikamed. Ayora, A. (2012). Riesgo y Liderazgo. Cómo organizar y guiar actividades en el medio natural (1ª ed.). Madrid: Desnivel. Berghaenel, R. P. (2008). Accidentes en montaña y condiciones meteorológicas. Madrid: Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino. Betrán, A. O., & Betrán, J. O. (1999). Las actividades físicas de aventura en la naturaleza. Estudio de la oferta y la demanda en el sector empresarial. Apuntes: Educación Física y Deportes, (57), 86-94. Retrieved from <http://www.revista-apuntes.com/es/hemeroteca?article=602> Bonnet Escuela, M., Wehbe-Herrera, C. D., & Lobo Rodrigo, Á. (2019). ANALYSIS OF THE REGULATION OF ACTIVE TOURISM IN SPAIN. Revista de Estudios Empresariales. Segunda Época, 0(2). <https://doi.org/10.17561/ree.v2018n2.2> Cánepa, L., & Encabo, M. (2013). Montañismo en áreas naturales protegidas. Colorado, J. (2001). Montañismo y trekking. Manual completo. Madrid: Desnivel. Corbellini, G. (2002). Guía de orientación : [el mapa - la brújula - el cielo - el GPS] / Giancarlo Corbellini ; revisión y adaptación, Eusebio García Gómez ; información astronómica de Enrico Miotto (5ª ed. ed.). Madrid :: Tutor. Cunningham, A., & Fyffe, A. (2007). Montañismo invernal. Técnicas básicas para excursiones y alpinistas. Madrid: Desnivel. Deery, M., Jago, L., & Fredline, L. (2004). Sport tourism or event tourism: Are they one and the same? Journal of Sport and Tourism, 9(3), 235-245. <https://doi.org/10.1080/1477508042000320250> Escuela española de alta, m. (2001). Certificado de iniciación al montañismo : texto oficial del primer nivel de enseñanza de la escuela española de alta montaña. Huesca: Barrabés. Fernández Díaz, R. La protección de espacios naturales : las fragas del Eume / Rogelio Fernández Díaz. Fernández Pardo, A. Propuesta de Plan de Uso Público para el Parque Natural "Fragas do Eume" (A Coruña). García Gómez, E. (2000). Orientación Desde el mapa y la brújula hasta el GPS y las carreras de orientación. Madrid :: Desnivel. Inglés Yuba, E., & Seguí Urbaneja, J. (2017). Estudio comparativo del ordenamiento jurídico del turismo activo y las actividades deportivas en el medio natural en la España de las comunidades autónomas. Acciones e Investigaciones Sociales, 31(31), 159. https://doi.org/10.26754/ojs_ais/ais.201231632 Instituto de Turismo de España. (2010). Estudios de Productos Turísticos. Turismo de Montaña. In I. d. T. d. España (Ed.). Jimenez, I. (2015). La configuración jurídica del deporte en el medio natural. Relaciones con el turismo, el desarrollo sostenible y la ordenación del territorio. Madrid: Editorial Reus. Llamazares, J. L. (2004). Derechos y obligaciones en el esquí y en la montaña. Oviedo: Septem Ediciones. López, A. (2012). Responsabilidad y montaña. Reflexiones jurídicas para deportistas y profesionales. A Coruña: Campo IV Alpinismo S.L. Medialvilla, L., & Villota, S. (2012). Percepción de los riesgos y las causas de los accidentes en el medio natural por parte de deportistas, gestores, grupos de rescate y visitantes. Acciones e Investigaciones Sociales(31), 39-61. Medialvilla Saldaña, L., Gómez Encinas, V., Sánchez Burón, A., & Villota Valverde, S. (2014). Profile of adventure tourism companies in Spain, Italy and Costa Rica. Journal of Sport and Health Research, 6(2), 177-190. Retrieved from http://www.journalshr.com/papers/Vol_6_N_2/V06_2_7.pdf Murcia, M. (2016). Manual de escalada libre. Deportiva. Madrid: Desnivel. Nasarre, J. M., Hidalgo, G. M., & Bernard, P. L. (2001). La vertiente jurídica del montañismo. Zaragoza: Prames. Patiño Romarís, C. A., & Lois González, R. C. (2016). El producto turístico de naturaleza en el litoral gallego como instrumento de sostenibilidad ambiental. Monografies de La Societat d'Historia Natural de Les Balears, 2016-Janua(23), 345-355. Retrieved from http://ibdigital.uib.es/greenstone/collect/monografiesHistoriaNatural/index/assoc/MonografiesSHNB_/2016vol0/23p345.dir/MonografiesSHNB_2016vol023p345.pdf Perarnau, S., Subirats, E., & Riu, F. (2007). Curas, Vendajes e inmovilizaciones en montaña (1ª ed.): Desnivel. Rivera Mateos, M. (2016). Paisaje, patrimonio y turismo de surf: factores de atracción y motivación en el Parque Natural del Estrecho, España. Cuadernos de Turismo, (37), 351. <https://doi.org/10.6018/turismo.37.256271> Rivera, M. (2010). Turismo activo en la naturaleza y espacio de ocio en Andalucía: Aspectos territoriales, políticas públicas y estrategias de planificación. Universidad de Córdoba. Junta de Andalucía. Retrieved from <https://helvia.uco.es/xmlui/handle/10396/14269> Subirats, E. (2011). Primeros auxilios en montaña. Madrid: Desnivel. Taibo, M. (2017). Prevención de Riesgos para Colectivos en Montaña (J. A. Castaño Ed. 1ª

ed.). Principado de Asturias: Ediciones Cordillera Cantábrica. The Mountaineers. (2011). Montañismo. La libertad de las cimas. Madrid: Ediciones Desnivel Enlaces

Web:<http://www.PGW.com>/<http://www.SanAndrews>/<http://www.Atlanta>/ www.iusport.es- www.munideporte.com-
www.csd.gob.es- www.colegalicia.com- www.fagde.org- www.agaxede.org- www.deporte.xunta.es- www.aedd.es-
www.noticiasjuridicas.com

Bibliografía complementaria	
-----------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente
--

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías